

EUD Reform 2015 – De nye GF1 elevers fælles deltagerforudsætninger og karaktertræk

SKRIFTLIGT OPLÆG OM DELTAGERE I ERHVERVSRETTEDE
UDDANNELSER – MODUL 4 – DIPLOMUDDANNELSE I
ERHVERVSPÆDAGOGIK

JENS FLEMMING ANDERSEN – STUDIENUMMER 121692
VEJLEDER: KARIN HARTJE JAKOBSEN
ANSLAG MED MELLEMRUM: 28730 (24112 UDEN).
METROPOL

ROSKILDE TEKNISKE SKOLE | Pulsen 8, 4000 Roskilde

Indholdsfortegnelse

Indledning:	2
Problemstilling:.....	3
Problemformulering:.....	4
Metode:	4
Analyse:.....	5
Analyse af de fælles deltagerforudsætninger:	5
Uddybende diskussion:	6
Baggrunde for uddannelsesvalg:	6
Opfyldelse af adgangskrav:	6
Begrebet om digitalt indfødte:	7
Personlig og faglig identitetsudvikling:	7
Aldersbetingede deltagerforudsætninger:.....	8
Eventuel erhvervserfaring:.....	8
Konklusion:.....	8
Hvilke deltagerforudsætninger og karakteristiske fællestræk, kendetegner de elever vi kommer til at modtage på grundforløb 1 efter sommerferien?	9
Hvordan forhindrer man at de elever, beskrevet ovenfor som ”de fraværende” elever, mister motivationen og udvikler modstand mod læring?	9
Hvilke tiltag kan man gøre for at støtte den nye type elever i deres udvikling af faglig og personlig identitet?	9
Perspektivering:.....	10
Litteraturliste:.....	11
Bøger:.....	11
Skannede materialer:.....	11

Indledning:

I forbindelse med den nye EUD reform, som træder i kraft pr. 1 august 2015, vil grundforløbene på danske erhvervsuddannelser blive ændret i forhold til de grundforløb vi kender. Der har været grundforløb på 20 uger, 30 uger og 40 uger i forhold til den valgte uddannelse.

De grundforløb på 20-40 uger var direkte rettet mod et hovedforløb, inden for den specifikke erhvervsuddannelses indgang, fx indgangen Medieproduktion og specifikt rettet mod fx Web-Integrator uddannelsen.

Nu skal der i stedet være et grundforløb 1, til elever direkte fra 9. eller 10. klasse, som ikke direkte er et grundforløb som vi kender det. Og der skal være et grundforløb 2 til de elever der er under 25 år og har været ude af folkeskolen i mere end ét år. Og et grundforløb 2 til de elever der er over 25 år, som derfor bliver en erhvervsuddannelse for voksne, som vil få mulighed for at gennemføre et grundforløb 2 hurtigere, grundet tidligere erhvervserfaring eller uddannelse.

Det nye grundforløb 1 er på 20 uger, hvor alle deltagerne indgår i et fælles forløb med fagretninger, der er tonet i retning af de uddannelser vi udbyder på uddannelsesinstitutionen. Vores fagretninger er tonet i retning af den indgang vi normalt kender som Medieproduktion.

Den indgang er nu en del af en fælles indgang, Teknologi, Byggeri og Transport, som dækker over mange forskellige uddannelsesretninger og strækker sig fra tømrer til mediegrafiker til automekaniker.

Alle de elever som starter på grundforløb 1, skal kunne starte på et hvilket som helst grundforløb 2 inden for uddannelsesindgangen og endda også inden for andre indgange, det er derfor vigtigt at eleverne ikke lærer en masse fag der er meget fagspecifikke. De skal mere undervises i grundlæggende erhvervsfag, som fx Arbejdskultur, Samfund og Sundhed og Innovation.

Det betyder at vi som uddannelsesinstitution kommer til at modtage ca. 100 elever, som har valgt at starte på grundforløb 1, inden for indgangen Teknologi, Byggeri og Transport i fagretninger med Design som hovedbegreb.

Der er, på vores uddannelsesinstitution, 3 fagretninger, tonet i retning af 4 forskellige uddannelser: Mediegrafiker, Web-Integrator, Skiltetekniker og Digital Media (Multimedie- Integrator/Animator). De 3 fagretninger er blevet kaldt "Det kodede Design", "Det Håndgribelige Design" og "Det digitale Design" og alle de 100 nye elever, vi forventer at optage til august, skal gennemføre 20 uger for én af de 3 fagretninger og derefter vælge hvilken én af de 4 uddannelser de vil fortsætte på og gennemføre, så de kan fortsætte på hovedforløbet, efter grundforløb 2 på den specifikke uddannelse.

Det nye grundforløb 2 kommer i høj grad til at ligne de grundforløb, der er standard i øjeblikket. Det bliver 20 ugers sammenhængende undervisning og vejledning i projektarbejde med en afsluttende grundforløbsprøve.

Dog vil der på Web-Integrator uddannelsen, som jeg underviser på, nu komme adgangskrav på grundforløb 2, fordi undervisningsministeriet har indført kvoter på nogle erhvervsuddannelser. Det medfører et fald i elevoptaget på omkring 70 procent. Og vi kan derfor til august kun optage 54 elever på Web-Integrator uddannelsens grundforløb 2. Det har også medført et fald i antallet af faglærere, på både grundforløb og hovedforløb, på Web-Integrator uddannelsen.

De elever vi kommer til at optage på grundforløb 2, vil være elever der har gennemført et grundforløb 1, elever der er under 25 år og har været ude af folkeskolen i mere end ét år og elever der er over 25 år og har valgt at tage en erhvervsuddannelse.

Der vil derfor være en optagelsesprøve og en udvælgelsesprocedure, for at finde de 54 elever som kan starte på et grundforløb 2, der efter gennemførelse giver adgang til et hovedforløb på Web-Integrator uddannelsen. Nogle af disse 54 elever vil være elever fra den gruppe af ca. 100 elever vi har haft på grundforløb 1.

Der vil selvfølgelig være andre uddannelser, de ca. 100 elever der startede på grundforløb 1, vil kunne starte på. Vi forventer at kunne optage de 54 elever på Web-Integrator uddannelsens grundforløb 2, sådan at der laves to hold med elever direkte fra grundforløb 1 og ét hold med de elever der søger ind uden at have gennemført et grundforløb 1.

Vi skal dog også have plads til nogle elever der er over 25 år, men det er endnu ikke sikkert at vide om de hører til kvoten eller om det bliver muligt at lave et hold specifikt til dem. De bliver sandsynligvis sat på hold med de elever der er under 25 år og ikke kommer direkte fra folkeskolen. Hvis de ikke hører under kvoten, vil der blive lavet et grundforløb 2 specifikt til dem.

Problemstilling:

Det der interesserer mig i den ovenstående sammenhæng er om den nye mere homogene gruppe elever, der starter på grundforløb 1, har nogle helt andre deltagerforudsætninger end de elever vi plejer at modtage på de nuværende grundforløb, som fx tvinger os til at tænke uddannelse, tilrettelæggelse og undervisning på en helt ny måde og om vi skal lave en anden type materialer end vi plejer?

I første omgang vil jeg undersøge hvor ens de nye elevers deltagerforudsætninger er og beskrive det ud fra et teoretisk perspektiv med udgangspunkt i den delrapport CEFU har lavet, som handler om unges valg af erhvervsuddannelse, med beskrivelse af elevprofiler til sammenligning af de elever vi kommer til at modtage på grundforløb 1.

Jeg kan tage udgangspunkt i egen empiri i forhold til den type elever jeg selv har haft, der ligner den nye gruppe elever vi kommer til at modtage. Jeg har jo haft elever med de samme deltagerforudsætninger før, da ca. 2-6 elever for hvert hold normalt falder i samme kategori af deltagere. Det svinger dog lidt med antallet af elever i den aldersgruppe, da vi har optag 4 gange om året i øjeblikket. Det betyder at der som regel er flest i den aldersgruppe ved opstart i august.

I forhold til den undersøgelse CEFU har lavet er der forskellige grunde til at de unge, som vælger en erhvervsuddannelse, netop vælger en erhvervsuddannelse frem for en gymnasial uddannelse. Den forskel vil jeg også gerne komme lidt nærmere i min opgave.

Jeg regner med at finde ud af at de elever som starter på et grundforløb 1, i høj grad er i gang med en udvikling af identitet og i forhold til at de har valgt en erhvervsuddannelse også er i gang med en udvikling af faglig identitet. Jeg forventer også at de er motiverede for læring, da den nævnte rapport og andre teoretiske artikler om emnet, beskriver de unges valg af uddannelsesretning, som en interesse i faglige fællesskaber og i en arbejdskultur, frem for den skolekultur og ungdomskultur de ville kunne opleve i gymnasiet eller på HF.

Disse helt unge elever, som har meget mere tilfælles end de elever vi normalt har modtaget, vil på den måde hele tiden være i en udviklingsproces, der ikke nødvendigvis har noget med deres deltagelse i uddannelsen at gøre.

Det jeg kan være mest bekymret for er, om der vil være flere elever i den nye elevsammensætning, der falder ind i kategorien fra CEFU's delrapport, betegnet "de fraværende", som er de elever der tit laver noget andet end at deltage i undervisningen, som fx at være på Facebook, Youtube eller andre sociale medier eller på anden måde er fraværende mentalt eller fysisk.

I CEFU's delrapport er der nemlig en overvægt af "de fraværende" elever i aldersgruppen under 18 år og det vil jo netop være den aldersgruppe vi modtager på grundforløb 1 i august.

Jeg vil også undersøge om der er nogle tiltag man kan gøre for at blive bedre til at fastholde den nye type elever i deres motivation i forhold til uddannelsesvalg. Specielt hvis det viser sig, at der er flere "fraværende" elever i gruppen af nye elever på grundforløb 1.

Problemformulering:

Hvilke deltagerforudsætninger og karakteristiske fællestræk, kendetegner de elever vi kommer til at modtage på grundforløb 1 efter sommerferien?

Hvordan forhindrer man at de elever, beskrevet ovenfor som "de fraværende" elever, mister motivationen og udvikler modstand mod læring?

Hvilke tiltag kan man gøre for at støtte den nye type elever i deres udvikling af faglig og personlig identitet?

Metode:

Jeg vil beskrive nogle kendetegn for den nye gruppe elever, som starter på et grundforløb 1 i august og begrunde de kendetegn teoretisk, ved at inddrage empiri fra den undersøgelse af Ungdom på erhvervsuddannelser – delrapport om valg, elever, læring og fællesskaber, hvor over 6000 unge på erhvervsuddannelser har deltaget i en spørgeskemaundersøgelse CEFU har lavet (Brown 2011, kapitel 3 og 4). Kapitel 3 handler om baggrunden for valget af en erhvervsuddannelse og kapitel 4, der beskriver forskellige typiske elever i elevprofiler, der bygger på resultater fra spørgeskemaundersøgelsen og er konstrueret ved hjælp af en korrespondensanalyse og en euklidisk klassificering (Kapitel 4, side. 37).

Jeg vil analysere de deltagerforudsætninger, der kendetegner den nye gruppe elever og begrunde analysen ved hjælp af forskellige teorier og faktuelle oplysninger fra artikler og rapporter jeg har læst i forbindelse med modul 4, om denne type elevers karakteristiske fællestræk.

Jeg vil også inddrage teori om psykologiske og sociale baggrunde for at forklare "de fraværende" elevers opførsel i forhold til mentalt og/eller fysisk fravær i undervisningen og eventuelt udvikling af modstand mod læring. (Illeris "Læring" 2006, Kapitel 9, side. 184). Og komme med forslag til, hvordan man kan fastholde denne type elevers motivation.

Jeg vil også komme med forslag til hvordan man kan imødekomme elevernes deltagerforudsætninger, sådan at man kan udvikle et positivt læringsfremmende miljø og et fagligt fællesskab, som anbefalet af Hiim og Hippe (Hiim og Hippe "Undervisningsplanlægning for faglærere" 2012. Kapitel 3, side. 33-42).

Jeg vil også komme med eksempler på hvordan den nye type elevers psykologiske og sociale udviklingsprocesser kommer til udtryk i deres valg af uddannelsesretning i forhold til indre og ydre motivation for deltagelse (Illeris "Læring" 2006, side. 38-43).

Analyse:

Jeg vil prøve at komme lidt nærmere ind på den nye type elever ved at analysere de deltagerforudsætninger og karakteristiske fællestræk, der teoretisk set kendetegner dem.

Det er vigtigt at få alle de deltagerforudsætninger med, jeg kan forstille mig, eleverne har når de starter efter sommerferien, så jeg kan tegne et mere præcist billede af eleverne og de forudsætninger der kendetegner dem. Og på den måde få et mere klart billede af hvilke tiltag man kan gøre, for at imødekomme de nye elever bedst muligt.

Her er en liste med nogle af de mest sandsynlige deltagerforudsætninger og karakteristiske fællestræk, for de elever som starter på grundforløb 1 efter sommerferien:

- De er alle i alderen 15-17 år.
- De er digitalt indfødte.
- De bor hjemme, hos enten mor, far eller begge forældre.
- De har mindst 02 i karakter i dansk og matematik, fra folkeskolen.
- De har valgt den samme uddannelsesretning, sandsynligvis ud fra interesse.
- De har måske et fritidsarbejde, men ikke nødvendigvis relevant erhvervs erfaring.
- De er ikke motiveret økonomisk, da de ikke kan få SU.
- De er i gang med at udvikle personlig og faglig identitet.
- De er ikke myndige og har derfor ikke nødvendigvis taget stilling til fx politisk holdning, økonomiske forhold, boligsituation og religion.

Jeg vil herunder analysere de punkter fra listen af deltagerforudsætninger og karakteristiske fællestræk, der er mest relevante at få uddybet, i forhold til at få defineret nogle typiske karaktertræk og kendetegn for den nye type elever på grundforløb 1.

Analyse af de fælles deltagerforudsætninger:

Alle de elever der starter på det nye grundforløb 1 er 15-17 år gamle og kommer direkte fra folkeskolen og har alle en karakter på mindst 02 i dansk og matematik. Dette er et adgangskrav efter den nye EUD reform.

De har også det tilfælles at de ikke har uddannelsespålæg og derfor ikke er presset ind i en erhvervsuddannelse. De har selv valgt at starte på en erhvervsuddannelse.

De er ikke motiverede af økonomiske forhold, da de ikke kan modtage ydelser for at deltage i en erhvervsuddannelse. De kan ikke få SU, da de endnu ikke er myndige.

De har alle valgt den samme indgang til erhvervsuddannelse og den samme uddannelsesretning og de har interesse i det faglige fællesskab i en arbejdskultur frem for det sociale fællesskab i en ungdomskultur, de fx ville opleve på gymnasiet eller HF. De har valgt at tage en erhvervsuddannelse for at komme til at beskæftige sig med det der interesserer dem og det de bedst kan lide at lave og så muligheden for at videreuddanne sig eller blive selvstændige.

De er medlem af en særlig generation af elever der er præget af at være vokset op med de digitale medier og er derfor digitalt indfødte.

De vil med al sandsynlighed bo hjemme, enten hos mor eller far eller begge forældre og de vil være afhængige af forældrene i forhold til transport til og fra uddannelsessted, enten ved transport i bil eller betaling for ungdomskort til transport med bus og tog.

De er også afhængige af at deres mor, far eller begge sørger for mad, tag over hovedet, en seng at sove i, lomme penge, køb af computer, betaling for mobiltelefon, internet og abonnement.

Nogle af dem kan også have et fritidsarbejde, fx i service og handel som flaskedreng/pige, piccolo/piccoline, i butik eller ubetalt frivilligt arbejde i fx en sportsforening eller klub. Det gælder ca. 50 procent af en ungdomsårgang i alderen 13-17 år (Størner "Elever i erhvervsuddannelserne" 2014, side. 94, Dansk Erhverv 2013).

De er ikke myndige og tager derfor ikke stilling til mange af de valg de står overfor i livet, i forbindelse med skabelsen af deres personlige identitet, det kunne være valg som fx uddannelse, seksualitet, børn, bolig, politik og religion, samt en masse forskellige forbrugsvalg. Samtidig skal de også i gang med at tage valg i forhold til udviklingen af deres faglige identitet.

Uddybende diskussion:

I den uddybende diskussion vil jeg komme ind på følgende områder fra analysen:

- Baggrund for uddannelsesvalg,
- Opfyldelse af adgangskrav,
- Begrebet om digitalt indfødte,
- Personlig og faglig identitetsudvikling,
- Aldersbetingede deltagerforudsætninger og
- Eventuel erhvervs erfaring

Baggrunde for uddannelsesvalg:

Valget af uddannelsesretning og det at starte på en erhvervsuddannelse på netop denne uddannelsesindgang og fagretning er noget de nye elever på grundforløb 1 vil have tilfælles.

Det at de selv har valgt en erhvervsuddannelse betyder at de vil være mere motiverede end hvis de havde haft et uddannelsespålæg. De har valgt deres uddannelsesretning på grund af interesse i det faglige område den valgte uddannelsesindgang og den specifikke fagretning tilbyder.

Dette kan betegnes som elevens drivkraftsmæssige dimension indeholdende elevernes motivation, følelser og vilje, som er en del af læringens 3 dimensioner (Illeris "Læring" 2006, side. 38-43). Det handler om at der i elevernes tilegnelsesprocesser ligger indholdsmæssige, drivkraftsmæssige og sociale- og samspilmæssige sider af læringen.

De er i høj grad også påvirkede af deres venner og forældre i forhold til at vælge uddannelsesretning. De har valgt uddannelsesretning allerede i 9 og 10 klasse, men de fleste har først valgt 2-3 måneder før de starter på grundforløb 1.

De unge som vælger at starte på en erhvervsuddannelse i dag, vil søge på grund af en faglig interesse og i søgen efter fagligt fællesskab (Størner "Elever i erhvervsuddannelserne" 2014 Kapitel 5, side 101).

Opfyldelse af adgangskrav:

Det at de har en karakter på mindst 02 i dansk og matematik betyder imidlertid ikke at de er på det samme niveau, rent fagligt. Deres niveau vil svinge mellem karakteren 02 og op til karakteren 12 i begge fag. Det betyder at de har et kognitivt beredskab i de 2 fag, der svarer til minimumskarakter på 02.

Indførelsen af denne type incitament fra undervisningsministeriets side i forbindelse med reformen, er også en slags ydre motivationsfaktor i forhold til elevernes valg af uddannelsesretning, da de inden de har valgt

hvilken uddannelse de vil starte på, allerede er klar over at de skal arbejde på at få en karakter på minimum 02 i dansk og matematik i folkeskolen, for ellers kan de ikke komme ind på den erhvervsuddannelse, de gerne vil og dermed får de måske problemer med at tage en erhvervsuddannelse i det hele taget.

Begrebet om digitalt indfødte:

Det at de nye elever på grundforløb 1 er digitalt indfødte, betyder fx at de er vokset op med internettet og mobiltelefonen som allemandseje. Det vil ikke sige at de er gode til at bruge alle former for digitale medier, men de er rigtig gode til de sociale digitale medier, som fx Facebook, Instagram, Twitter og Youtube, men de ved ikke nødvendigvis hvordan de professionelle digitale værktøjer og programmer skal anvendes (Søren Schultz Hansen "Elever i erhvervsuddannelserne" 2014, Kapitel 6, side. 109-125).

Det at eleverne er digitalt indfødte har desuden en speciel interesse for mig, da det er den type elever jeg typisk underviser. Det er elever der kender til an masse programmer, digitale værktøjer og online løsninger, som ikke altid er hensigtsmæssige at benytte i professionelle sammenhænge. De skal så at sige aflæres i at benytte denne slags digitale hjælpemidler. De skal lære den korrekte faglige og professionelle metode til at arbejde med det fag de ellers kender på mange måder og de skal lære at lade være med at tage alt det de læser på internettet for gode varer. De skal lære at være kildekritiske og de skal lære hvordan man finder kilder der kan anvendes til dokumentation af deres opgaveløsninger.

Samtidig er denne type elever meget afhængige af sociale medier og søger anerkendelse for alt hvad de laver i form af fx like's på Facebook eller andre former for kvantitative overfladiske anerkendelser fra alt og alle. De beskrives af Schulz som: en generation, som aldrig har været helt sig selv, som sætter fællesskabet højest og som nærmest ikke kan eksistere eller blive motiveret uden konstant og hyppig anerkendelse fra andre – snarere end at de er superindividualistiske og forkælede voksne in spe (Søren Schultz Hansen "Elever i erhvervsuddannelserne" 2014, Kapitel 6, side. 125).

Personlig og faglig identitetsudvikling:

De er i gang med at udvikle deres personlige identitet og faglige identitet og står derfor over for en masse valg, der ikke nødvendigvis har noget med uddannelse at gøre. Det betyder at de er tilbøjelige til at udvikle modstand mod undervisningen eller læring i det hele taget (Illeris "Læring" 2006, side. 178), de er i det hele taget i gang med en indre proces, hvor de hele tiden udvikler og vælger nye måder at være mennesker på og det kan skabe nogle uhenigtsmæssige læringsbarrierer, som beskrevet af Illeris (Illeris "Læring" 2006, side. 166).

Modstand mod læring mobiliseres i sammenhænge og situationer, der opleves som uacceptable. Alle mennesker udvikler et modstandspotentiale, som kan aktiveres over for uacceptable situationer og bl.a. også kan være en vigtig drivkraft for læring, der så typisk vil følge andre veje end de almindeligt anerkendte og tilsigtede, men kan være et vigtigt led i den personlige og samfundsmæssige udvikling (Illeris "Læring" 2006, side. 184).

Det betyder så at når eleverne er i en læringsproces, hvor de er ved at ændre deres læringsforudsætninger, fordi de er ved at aflære nogle ting og lære noget nyt i et fag, kan udvikle modstand mod læring og derfor få eleverne til at virke trætte eller ukoncentrerede, da de er i gang med en omfattende omlægning af deres kognitive beredskab.

Det er alt sammen en del af elevernes naturlige udvikling i ungdommen og har også indvirkning på udviklingen af deres faglige identitet, på den måde at udvikling af faglige kompetencer også er med til at udvikle elevernes personlige identitet, som fx det at lære hvordan man indgår i et fagligt praksisfællesskab

og det at lære hvordan man begår sig i en arbejdskultur (Illeris "Kompetence – hvad, hvorfor og hvordan?" 2012, side. 122).

Aldersbetingede deltagerforudsætninger:

Der er nogle deltagerforudsætninger for elever i denne aldersgruppe, der giver anledning til tænke at eleverne ikke er uddannelsesparate og derved har større tilbøjelighed for at falde fra.

Der er flere undersøgelser der viser at unge i denne aldersgruppe er mere udsatte i den sammenhæng. Der står at der er hele 76 procent af unge under 18 år i den kategori af elever der betegnes "de fraværende" (CEFU, Brown, "Ungdom på erhvervsuddannelser – delrapport om valg, elever, læring og fællesskaber" 2011, side. 42). Der står for øvrigt også i rapporten at der er en større andel af drenge i denne gruppe.

Der er normalt flere drenge der vælger denne uddannelsesretning end der er piger, så det bliver spændende at se om elevsammensætningen på grundforløb 1, stadig har en større andel af drenge end piger. Det er ikke sikkert at det betyder noget for tilrettelæggelsen, men det er da værd at have med i sine overvejelser om planlægningen skal tage højde for dette.

Eventuel erhvervs erfaring:

Det at ca. 50 % af unge på 13-17 år har et fritidsarbejde, hvad enten det er frivilligt forenings- eller klubarbejde eller det er betalt arbejde inden for service og/eller handel, betyder dog ikke at deres fritidsarbejde er et arbejde der har sammenhæng med det arbejde de skal udføre på deres erhvervsuddannelse, så de kender ikke nødvendigvis til relevante materialer, værktøjer, programmer, maskiner og organisering af arbejdsprocessen.

Det betyder at rigtig mange under møder de tekniske erhvervsuddannelser med langt færre erhvervs erfaringer end tidligere, også fordi de heller ikke har fulgt mors og fars arbejde på tæt hold og derfor ikke har lært noget om et erhverv (Størner "Elever i erhvervsuddannelserne" 2014, side. 96).

De har heller ikke nødvendigvis valgt et erhverv der ligger tæt op ad moren eller farens erhverv, som tidligere var mere almindeligt, heller ikke selvom forældrene har haft en stor indflydelse på eleverne i valget af erhvervsretning.

De har heller ikke særlig meget erfaring med praktiske fag, da man i folkeskolen har skåret kraftigt ned på undervisning i fx metalsløjde, træsløjde, motorlære, husgerning, håndgerning, skolehaver osv. (Størner "Elever i erhvervsuddannelserne" 2014, side. 96).

Det betyder ikke nødvendigvis så meget i forhold til de digitale erhvervsretninger, som de jo nu bliver en del af, men det betyder alligevel at vi skal tage højde for at de måske ikke er kendte med selve arbejdsprocessen i forhold til planlægning og udførelse af et projekt der ender med et færdigt produkt.

De har med andre ord ikke lært at indgå i en industriel produktion, som de fleste erhvervsfag jo vil være.

Konklusion:

Hvis man kigger på ovenstående analyse af de deltagerforudsætninger de kommende elever til det nye grundforløb 1 kommer med, så er der kommet mere klarhed om hvad det er for en type elever vi kommer til at modtage efter sommerferien.

For at svare på spørgsmålene i min problemformulering vil jeg her liste spørgsmålene op igen, et efter et, svare på dem og komme med forslag til hvordan vi kan gøre tiltag i forhold til de deltagerforudsætninger og karakteristiske fællestræk eleverne har, så vi kan imødekomme dem bedst muligt på grundforløb 1.

Hvilke deltagerforudsætninger og karakteristiske fællestræk, kendetegner de elever vi kommer til at modtage på grundforløb 1 efter sommerferien?

De har valgt at starte på en erhvervsuddannelse fordi de søger faglige fællesskaber og arbejdskultur og er motiverede for at lære faget, så de kan komme ud og arbejde med det de er bedst til og interesserer sig for eller blive selvstændige i det erhverv de har valgt at uddanne sig inden for.

De har på forhånd bestemt sig for at gøre en indsats i folkeskolen så de kan opfylde de adgangskrav, der er for at komme ind på en erhvervsuddannelse.

De er digitalt indfødte og derfor drevet af at ville indgå i fællesskaber, både faglige og personlige, betyder at de nærmest ikke kan eksistere eller blive motiveret uden konstant og hyppig anerkendelse fra andre.

De har ikke den store erhvervs erfaring og har ikke arbejdet meget med praktiske arbejdsopgaver og kender ikke til arbejdskultur og arbejdsprocesser i en industriel produktion.

De er i gang med en personlig og faglig udvikling af deres identitet og kan i den sammenhæng have svært ved at se meningen med den undervisning de møder. De kan udvikle modstand mod læring på grund af misforståelser eller manglende sammenhæng mellem deres opfattelse af virkeligheden og det stof de bliver undervist i og kan derfor ikke se hvad det de lærer skal bruges til.

De er muligvis på grund af deres unge alder i fare for at være mere fraværende i undervisningen, både mentalt og fysisk. De kan have svært ved at holde sig vågne og læser sig ofte ikke frem til en løsning, ved at kigge i de udleverede materialer.

Alle disse nu kendte deltagerforudsætninger og karakteristiske fællestræk i forhold til den nye elevsammensætning, kan vi nu arbejde med på den måde at vi kan tage højde for dem i materialeudviklingen og planlægningen af vores undervisning.

Hvordan forhindrer man at de elever, beskrevet ovenfor som "de fraværende" elever, mister motivationen og udvikler modstand mod læring?

Det man kan gøre er at man kan holde øje med de kendetegn jeg har beskrevet i ovenstående analyse af de fraværende elever. Hvis man oplever at elever har svært ved at holde sig vågne, er mentalt fraværende eller er fysisk væk fra lokalet, så kan man prøve at snakke med dem bagefter og lade dem prøve at løse opgaverne i praksis først og så undervejs forklare dem teorien.

På den måde når de ikke at opleve misforståelser i forhold til indholdet og de når ikke at komme til at kede sig, ved at skulle læse sig gennem en masse teori, før de kan gå i gang med selve opgaven. Næste gang man holder teoretisk oplæg kan man lade den type elever starte på opgaven og så snakke med dem og vejlede dem undervejs. Det er vigtigt at undervisningen opleves som relevant og meningsfuld i forhold til et fremtidigt erhverv.

Hvilke tiltag kan man gøre for at støtte den nye type elever i deres udvikling af faglig og personlig identitet?

I forhold til analysen af de elever vi kommer til at modtage er der i deres udvikling af identitet nogle psykiske og sociale forhold, som gør sig gældende i forhold til at støtte dem i deres læreprocesser.

Det er vigtigt at de har følelsen af at lykkes og derfor skal vi ikke stille for svære opgaver til eleverne, da det psykologisk set kan føre til at eleven udvikler en følelse af inkompetence og mislykkethed. Elever som

vedvarende bliver stillet over for krav, de ikke mestrer, prøver ofte at undgå den slags situationer, ved at trække sig tilbage fysisk eller psykisk.

I sidste ende fører det til blokering af læring og måske frafald på uddannelsen. Det hænger også sammen med forklaringen af de kendetegn de fraværende elever har i analysen.

I forhold til elevernes sociale læringsforudsætninger er det vigtigt at man som lærer skaber relationer der fører til en tillid mellem lærer og elev, sådan at man kan blive klar over eventuelle sociale problemer, ved at snakke med eleverne om deres eventuelt uhensigtsmæssige adfærd.

Hvis eleven for eksempel ikke har en harmonisk og tryk hjemmebakgrund, så kan det føre til manglende overskud og koncentrationsbesvær i skolen. Og det kan jo godt tænkes at det kan være svært at møde til tiden, hvis forældrene skændes eller holder fest hele natten.

Det er derfor vigtigt at vi som faglærere lægger mærke til om elever, der har nogle af de kendetegn jeg har beskrevet i forhold til de fraværende elever måske i stedet har nogle andre problemer, der gør at de er mentalt eller fysisk fraværende og fx kommer for sent, falder i søvn eller udvikler modstand i form af koncentrationsbesvær eller misforståelser.

Perspektivering:

Jeg ved ikke om man kan planlægge undervisning og tilrettelægge et grundforløb 1, der tager højde for alle typer af elever. Der er nok ikke den store forskel på elevsammensætningen i forhold til de over 6000 elever, som deltog i CEFU's spørgeskemaundersøgelse og dem vi kommer til at modtage efter sommerferien, heller ikke selvom de har en lavere gennemsnitsalder.

Det betyder at vi sandsynligvis modtager deltager fra alle 4 elevprofiltyper. Måske er der heller ikke så stor forskel på procentandelen før som nu.

Det betyder at vi modtager ca. 41 % elever der er helt afklarede med deres valg af uddannelse, ca. 40 % elever der er kritiske i forhold til deres valg af uddannelse, ca. 11 % elever der er fraværende og 9 % elever der er usikre.

Hvordan kan man så imødekomme alle de forskellige elevs deltagerforudsætninger og tilrettelægge et grundforløb 1 og planlægge en undervisning der er bedst for alle profiltyper og er det i det hele taget muligt at tilgodese alle ved at differentiere undervisningen og lave differentierede materialer?

Litteraturliste:

Bøger:

- Nielsen, J.C., Illeris, K., Katznelson, N., Simonsen, B. and Sørensen, N.U., 2009. Ungdomsliv – mellem individualisering og standardisering. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- *Dansk pædagogisk Tidsskrift nr.3: Den implicitte elev.* [Online] Available from: <http://www.faglige-overgange.dk/fil>. [Accessed: 09 January 2015]
- Kristine, F., Hansen, S.S., Jakobsen and Torben, S., 2014. Elever i erhvervsuddannelserne. : Munksgaard.
- Lausch, B. and Hansen, J.A., 2010. Klasseledelse i erhvervsuddannelserne. : Erhvervsskolernes Forlag .
- Jørgensen, C.H. and D., M.M., 2011. Frafald i erhvervsuddannelserne. : Roskilde Universitetsforlag.
- Hippe, H.&., 2003. Undervisningsplanlægning for faglærere. : Gyldendal.
- Hutters, C. and Lundby, A. *Læring der rykker – Læring, motivation og deltagelse – set fra elever og studerendes perspektiv.* [Online] Available from: http://www.cefu.dk/media/408880/l_ring__der_rykker.pdf. [Accessed: 09 January 2015]
- Katznelson, N., Hutters, C., Juul, T.M. and Sørensen, N.U., 2013. Unges motivation og læring. : Hans Reitzels Forlag.
- *Jeg kommer heller ikke i dag – om støtte af sårbare unge i uddannelse.* [Online] Available from: [http://uvm.dk/~media/Publikationer/2010/Erhverv/Psykiatri/Jeg kommer heller i dag webversion.pdf](http://uvm.dk/~media/Publikationer/2010/Erhverv/Psykiatri/Jeg_kommer_heller_i_dag_webversion.pdf). [Accessed: 09 January 2015]
- Nordahl, T., 2012. Eleven som aktør. 2nd ed. : Gyldendal Akademisk.
- *Øjemål i Voksenunderviserens veje og udfordringer.* [Online] Available from: <http://pub.uvm.dk/1999/voksenvej/>. [Accessed: 09 January 2015]

Skannede materialer:

- **Nye mennesker i et nyt samfund**
af Berthelsen, Jens
- **Ungdom på erhvervsuddannelserne - Delrapport om valg, elever, læring og fællesskaber**
af Brown, Rikke, Vestergaard, Arnt Louw & Katznelson, Noemi
- **Udviklingspsykologiske teorier**
af Christensen, Charlotte & Wiuff, Ellen
- **Uddrag af Behovet for anerkendelse**
af Honneth, Axel
- **Læring**
af Illeris, Knud
- **Kommunikationsteori og anerkendende kommunikation mellem lærer og elev**
af Løw, Ole
- **Dansk pædagogisk Tidsskrift 1**
af Vestergaard, Arnt Louw